

**R. P. Ferdinandi De Castro Palao, Legionensis Soc. Iesv,
Sacrae Theologiae Professoris, Et sanctae Inquisitionis
Qualificatoris & Consultoris; Operis Moralis, De Virtutibus,
Et Vitiis Contrariis, In ...**

De Virtute Religionis, Et Ei Annexis; Continens quatuor Tractatus
Theologiae Moralis praecipuos. Primus, in ordine decimusquartus, de
Iuramento, & Adiuratione. Secundus, de Voto. Tertius, & charior Authori,
de statu Religioso. Quartus, de vitiis oppositis Religioni

**Castro Palao, Fernando de
Lugduni, 1669**

Quid sit diuinatio; quotuplex, & quale peccatum. Punct. 3.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76572](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76572)

at venis puniendus arbitrio iudicis pro qualitate criminis, ut laudius diximus, cum de penis hæreticorum, & illorum, qui de hæresi suspecti sunt, sermone fecimus.

PUNCTUM III.

Quid sit diuinatio, quod duplex, & quale peccatum.

SUMMARIUM.

1. Dæmon futura contingentia pendencia à libera voluntate certè cognoscere non potest.
2. Futura à causa naturali necessario proueniencia bene cognoscere potest.
3. Variis modis homines instruant, & occulta docent dæmones.
4. Expenditur definitio diuinationis.
5. Duplex est diuinatio, & vtraque grauissimum peccatum.
6. Quod intelligitur, cum serò medijs illis vanis vteris, quid si ioci causa, ut experiaris, quid casu accidat, raro à mortali excusatur, sed plures contra sentiant.
7. Obseruare somnia, auguria, &c. non ut certa, sed ut contingentia non videtur mortale vna, vel altera vice, secus si frequenter.
8. Non videtur graue peccatum, si cum alio pactum in eas, ut præmoriens superstiti appareat, Deo id concedente, monitorius de sua salute, raro tamen à culpa veniali excusatur.
9. Inuocatio dæmonis tam expressa quam tacita multiplex est pro multiplicitate rerum, quæ ad diuinationem assumuntur.
10. Tacita, & expressa inuocatio non videtur specie differre.
11. At in confessione declarare debes, quomodo diuinaueris.
12. Omnis diuinatio siue tacita, siue expressa ad superstitionem pertinet.
13. Superstitio procedens ex pacto expresso cum dæmone plures malitias habet.

1. **P**ræmittendum est dæmonem futura contingentia à libera voluntate pendencia certè cognoscere non posse, iuxta illud I. c. 41. *Annunciate nobis, quæ futura sunt, & dicemus, quod Dñs estis vos.* Item neque certè cognoscunt cogitationes, & affectiones hominum internas in voluntate residentibus, iuxta illud 2. Paralip. 6. *Tu solum nosti corda hominum.* Verum est hæc certè non cognoscant, probabilissimè tamen ea coniectant. Tum quia causas naturales omnes, & vim earum perfectissimè norunt. Tum quia norunt hominum affectiones, & naturales eorum inclinationes. Tum quia maxima experientia pollent, & memoria retinet quid ex quo communiatur sequatur. Tum quia sagacissimi sunt, & Deo permittente hominum phantasmata variis viis perturbant.

2. Secundo præmitto futura, quæ à causa naturali necessario proueniunt: optimè dæmones prædicere possunt, quia eorum cognitio non excedit eorum naturam. Idem est de cogitatione presentium, quæ in actum externum prodierunt. Quapropter sciunt secreta consilia, furta, aliaque occulta peccata à voluntate pendencia.

3. Tertio præmitto variis modis dæmones instruere homines posse, & occulta docere. Primò obediendo sensibus vera corpora aliunde asportata, vel à se fabricata, vel saltem obediendo similitudines corporum medijs, quibus responsum reddit, & homines instruit. Secundo formando in aère aliquam vocem, quæ solum à diuinatore audiat. Tertio imitando phantasmata, sensus exteriores, & his similia: cum enim dæmon æmulator sit diuinæ excellentiæ, & omnes modos, quibus Deus suos seruos instruit, vltimate conatur, ut hæc ratione excellentiam diuinam atroget, & ostendet, & in iis omnes Doctores referendi conueniunt.

4. Diuinatio in presenti est futurorum contingentium prædictio modo indebito: Sic D. Thom. 2. 2. q. 95. art. 1. Azor. 1. *institute moral. lib. 9. cap. 12. q. Va. en. disp. 7. q. 12. p. 1.* Sanch. *lib. 2. in decal. cap. 38. n. 1.* Suar. 1. *de Relig. lib. 2. de superstit. c. 7. n. 1.* & 2. *Lessius lib. 2. de iustit. c. 3. dub. 5. à n. 21.* Notanter dixi, futurorum contingentium, quia in ipsorum prædictioe specialiter diuinatio consistit, tamen ad prædictioem cuiuscumque oculi, quod nulla humana vi cognosci potest, extendatur. Dixi indebitis modis; quia debito modo scilicet ex diuina reuelatione futura prædicere non est diuinatio, sed propheta. Debet ergo prædictio à diuina prouidentia minime ordinatis comparari. Hæc autem alia esse non possunt, præter aurium, dæmoniorumque instructionem. Nam excluso Deo, & Sanctis Angelis non est alius qui occultorum notitiam, & quæ vi naturæ non possunt cognosci, præstare possit. Ergo si ad aliquam à Deo: cuiusque Angelis, notitiam occultorum, procuras, conueniens à dæmone procurare.

5. Dupliciter hæc prædictioem procurare putes, & iuxta illam duplex est diuinatio alia quæ fit inuocatione expressa dæmonis, & hæc verbis, & factis fieri potest. Verbis, si verbis expressis cum inuoces; factis, si facta vsurpes, quibus sic dæmonem responderi. Alia diuinatio, qua procuras occultorum prædictioem tacita dæmonis inuocatione, & hæc contingit, cum vana verba, & facta vsurpes ad illius prædictiois consecutionem. Dicuntur autem vana; quia ex se non valent notitiam illorum effectum præstare: eo quod cum effectibus nullam habeant connexionem: si igitur hæc vsurpes ad aliquos effectus cognoscendos, videtis sanè velle à dæmone notitiam habere: cum enim, vanis verbis, & factis nullus alius nisi dæmon moueri possit ad prædictioem illam concedendam; quia non sunt media apta, quibus Deus, bonisque Angelos moueatur, neque eius bonitate decent, conuinceris sanè illa vsurpans velle à dæmone prædictioem illam obtinere, cui hæc vana, & facta complacent. Neque valet dicere te nolle à dæmone edoceri; & cum illo pactum inire, si factum vsurpas, cui nullus alius, nisi dæmon tuus immiscet. Nam facta ipso opem dæmonis imploras, quantumuis verbis contrarium dicas; ut bene dicit Lessius *lib. 2. cap. 43. dub. 8. num. 52.* Sanch. *lib. 2. in decal. cap. 38. num. 4.* Suar. *lib. 2. de superstit. cap. 9. num. 13.* & segg. Bonac. *disp. 3. de primo decal. præcept. quæst. 5. punct. 3. num. 6.* Vnde hæc inuocatio siue expressa, siue tacita grauissimum peccatum est, neque leuitatem materiæ admittit, eius autem malitia in eo sita est, quia hæc expressa, vel tacita inuocatione vis amicitiam cum iniquissimo inire, cuiusque discipulum esse, quod est quoddam genus prodicionis, & apostasiæ. Sic Caietan. 2. 2. q. 95. art. 2. Suar. *lib. 2. de superstit. c. 7. n. 10.* & c. 9. n. 13. & 16. Sanch. *lib. 2. cap. 38. num. 4.* & 5. Lessius *lib. 2. cap. 43. dub. 5. n. 27.*

6. Aduerto tamen supradicta procedere, cum serò medijs illis vanis vteris ad prædictioem occultorum habendam: nam si illis medijs vtrius ioci causa ut experiaris quid casu accidat, quidve tale signum designet, credens totum esse futile, & inane, communiter Doctores existimant neque esse superstitionem, neque excedere culpam venialem. Sic. Valent. 2. 2. *disp. 6. quæst. 12. p. 4.* Deltius *lib. 5. disquisit. mag. cap. 2. quæst. 4.* Sanchez alios referens *lib. 2. cap. 38. num. 20.* Bonacina *disp. 3. de primo decal. præcept. quæst. 5. p. 3. n. 17.* Suar. *tom. 1. de Relig. lib. 2. de superstit. cap. 9. n. 11.* & alij apud ipsos. At credo raro à mortali hunc vsum excusari; quia compertum tibi est illa media improprietate esse ad significandum occultos effectus. Ergo cum tentas videre quid ex illis accidat, quidve significant, tantas experiri, an de facto se dæmō illis immisceat, & consequenter tentas cum dæmone Societatem habere, quod etiam ex ioco videtur graue peccatum.

7. Existimarem autem regulariter solum esse veniale peccatum obseruare vana, vel altera vice, somnia, auguria, aruspicia; sortes, & similia, non ut certa signa futuri euentus, sed ut contingentia; quia certam fidem iis superstitionibus non præstans, non videris perfectè superstitiosus; tamen in periculo verseris. Dixi obseruare somnia, auguria vna, vel altera vice: si enim communiter hæc obseruare, & iuxta illas actiones dirigeres, non dubito te grauius peccaturum, quantumuis dicas illis fidem non habere; quia factis illis denotas credere aliis non ita efficaciter ad illarum normam actiones componetes. Sic Caietan. *in sum. verbo somniorum obseruatio.* Nauar. *sum. cap. 11. n. 33.* & 37. Azor. *lib. 9. cap. 17. fine.* Sanch. *lib. 2. in decal. c. 38. n. 21.* & 22. Suar. *lib. 2. de superstit. c. 13. n. 25.* Bonac. *disp. 3. de primo decal. præcepto. q. 5. p. 3. n. 18.*

Ex quo fit à fortiori te non peccaturum, si abstineas ab aliqua actione non præcepta ob somnium, vel casum aliquem contingentem, quoties dubius es, an somnium, vel casus ille contingens fuerit à diuina prouidentia in signum futuri euentus ordinata; quia tunc videris prudenter operari. At debes fundamentum huius dubitationis habere non futile, & inane, sed firmum: alias saltem venialiter peccabis, sic Suar. *c. 10. n. 6.* Sanch. *lib. 2. cap. 38. n. 21. fine.*

8. Fit secundo te non peccare grauius, si cum alio pactum in eas, ut præmoriens superstiti appareat (Deo id concedente) monitorius de sua salute, quia nihil intendis ope dæmonis cognoscere. At raro à culpa veniali tale pactum excusabitur. Tum ob curiositatem vanam, tum ob periculum deceptionis, quod sæpè in his apparitionibus solet contingere. Quare iure optimo hos curiosos reprehendit. Martin. Deltio *lib. 2. disquisit. mag. q. 26. sect. 7.* Bonac. *disp. 3. de primo decal. præcepto. q. 5. p. 3. in fine.* Sanch. *cap. 48. n. 25.*

9. Rursum inuocatio dæmonis tam expressa, quam tacita multiplex est pro multiplicitate rerum, quæ ad diuinationem assumuntur, de quibus latè Deltius *lib. 4. disquisit. mag. cap. 2. q. 6.* & 7. Breuiter tamen eas enumerant Sanchez *n. 2.* Lessius *num. 25.* Suar. *cap. 8. in princ. & cap. 9. num. 5.* Azor. *cap. 12. & segg.* sed quia in specie morali non differunt, superuacaneum duxi ea nominare. Non enim differunt in genere moris diuinare per aquam, per ignem, per astra, per somnia, per sortes, tamen in genere entis decet differentia: sicuti futurum au-

